

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 03 sierpnia 2023 r.

WPS-VI.431.2.21.2023.AB

Pani xxxxx xxxxxxxxxxxx
Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy
Spolecznej w Opinogórze Górnej
ul. Zygmunta Krasińskiego 4
06-406 Opinogóra Górna

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², kontrolerzy: xxxxx xxxxxxxxxxx – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego oraz xxxxx xxxxxxxxxxx – starszy administrator, posiadające upoważnienia Wojewody Mazowieckiego, przeprowadzili w dniach od 5 czerwca 2023 r. do 4 lipca 2023 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej³.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych⁴, zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych, w przedmiocie ustalania uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami.

Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2021 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 5 czerwca 2023 r. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod pozycją 12, określając zakres i termin jej przeprowadzenia.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki pozytywnie, pomimo nieprawidłowości ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opinogórze

---

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

³ Dalej Organ, Ośrodek, jednostka kontrolowana.

⁴ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390).

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie

00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5, tel.: (+48) 22 695 69 95 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /t6j4lj4d68r/skrytka

www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.gov.pl/web/uw-mazowiecki w zakładce ochrona danych osobowych.

Górnej podjęte w zakresie organizacji zadania oraz w przedmiocie ustalania uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami.

I. Organizacja zadania

Kierownikiem jednostki kontrolowanej w okresie od 1 lutego 2009 r. do 28 lutego 2022 r. była Pani xxxx xxxxxxxx. Od 1 marca 2022 r. kierownikiem Ośrodka jest Pani xxxx xxxxxxxx, zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy.

Obsługę finansowo-księgową Ośrodka do 21 marca 2022 r. prowadziła główna księgowa jednostki kontrolowanej Pani xxxxx xxxxxxxxxxxx. Od 22 marca 2022 r. obsługę finansowo-księgową jednostki kontrolowanej w ramach wspólnej obsługi zapewnia i prowadzi Urząd Gminy. W kwestii tej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, przyjęto Uchwałę Rady Gminy Opinogóra Górna z dnia 25 stycznia 2022 r.⁵

Szczegółową organizację wewnętrzną oraz zasady funkcjonowania kontrolowanej jednostki określa regulamin organizacyjny, wprowadzony Zarządzeniem Kierownika GOPS z 3 stycznia 2018 r.⁶ Akt ten został zmieniony Zarządzeniem Kierownika GOPS z 28 kwietnia 2022 r.⁷, co miało związek ze zmianą obsługi finansowo-księgowej Ośrodka. W regulaminie w § 3 ust. 1 pkt 4 wyodrębniono stanowisko ds. wspierania rodziny, w tym do świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oraz wsparcia dla kobiet w ciąży „Za życiem”. Natomiast zadania tego stanowiska określono w § 18 regulaminu. W dniu rozpoczęcia kontroli Zarządzeniem Kierownika GOPS z 5 czerwca 2023 r.⁸ został wprowadzony w życie nowy regulamin, w którym w § 6 ust. 2c wyodrębniono stanowisko ds. wspierania rodziny, w tym do świadczeń rodzinnych, a w § 9 określono zadania tego stanowiska. Powyższe jest realizacją przepisu art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

---

⁵ Uchwała Nr xxxxxxxx Rady Gminy Opinogóra Górna z dnia xxxxxxxx r. w sprawie zmiany organizacji wspólnej obsługi finansowej i administracyjnej jednostek organizacyjnych zaliczanych do sektora finansów publicznych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Opinogóra Górna.

⁶ Zarządzenie Nr xxxxxx Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej z dnia xxxxxxx r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej.

⁷ Zarządzenie Nr xxxxxxx Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej z dnia xxxxxxx r. w sprawie zmiany Regulaminu organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej.

⁸ Zarządzenie Nr xxxxxxx Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej z dnia xxxxxxx r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej

Decyzje administracyjne wydawane z zakresu świadczeń rodzinnych podpisywały poprzednia kierowniczka Ośrodka, Pani, a podczas Pani nieobecności w pracy starszy inspektor ds. świadczeń rodzinnych, na podstawie upoważnień, udzielonych przez Wójta Gminy Opinogóra Górna.

Według sporządzonego na potrzeby kontroli wykazu pracowników⁹, ustawowe zadania realizują niżej wymienione osoby na podstawie imiennych upoważnień wydanych przez Wójta Gminy Opinogóra Górna, co jest realizacją art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych:

1. Pani xxxxx xxxxxxxxxxxx - kierownik GOPS - posiada od 1 marca 2022 r. upoważnienie¹⁰ Wójta Gminy Opinogóra Górna do prowadzenia postępowania oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych oraz w sprawach zasiłków dla opiekuna, w tym do wydawania zaświadczeń na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz na podstawie art. 9 ust. 2 i art. 10 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.
2. Pani xxxxxxxx xxxxxxxxxxxx – starszy inspektor ds. świadczeń rodzinnych, zatrudniona na umowę o pracę na czas nieokreślony. Realizuje zadanie od 11 lipca 2005 r., posiada upoważnienie Wójta Gminy Opinogóra Górna¹¹ do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania decyzji administracyjnych podczas nieobecności kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej.
3. Pani xxxxxxxx xxxxxxxxxxxx – inspektor ds. świadczeń wychowawczych, zatrudniona na umowę o pracę na czas nieokreślony. Realizuje zadanie od 1 marca 2022 r. i do 4 czerwca 2023 r. nie posiadała upoważnienia Wójta Gminy Opinogóra Górna do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych.

Ponadto, Pani xxxxx xxxxxxxxxxxx – poprzednia kierowniczka GOPS posiadała od 6 grudnia 2010 r. do 28 lutego 2022 r. upoważnienie¹² Wójta Gminy Opinogóra Górna do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

---

⁹ Wykaz pracowników realizujących w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej zadania z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

¹⁰ Upoważnienie xxxxxxxx Wójta Gminy Opinogóra Górna z dnia xxxxxxxxxxxx r.

¹¹ Zarządzenie Nr xxxxxxxx Wójta Gminy Opinogóra Górna z dnia xxxxxxxx r. w sprawie upoważnienia Pani xxxxxxxx xxxxxxxxxxxx – inspektora ds. świadczeń rodzinnych oraz Zarządzenie Nr xxxxxxxx Wójta Gminy Opinogóra Górna z dnia xxxxxxxxxxxx r. w sprawie upoważnienia Pani xxxxxxxx xxxxxxxxxxxx – starszego inspektora ds. świadczeń rodzinnych.

¹² Zarządzenie Nr xxxxxxxx Wójta Gminy Opinogóra Górna z dnia xxxxxxxxxxxx r. w sprawie upoważnienia Pani xxxxxxxx xxxxxxxxxxxx – kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania decyzji.

Upoważnienie udzielone Pani 1 marca 2022 r. wydano bez podstawy prawnej (udzielono go na podstawie przepisów ustawy o samorządzie gminnym, które nie regulują udzielania upoważnień do realizacji świadczeń rodzinnych), wskazując nieprawidłową jego treść. Przypomnieć należy, że upoważnienia do realizacji świadczeń rodzinnych powinny być wydane wyłącznie na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych i zawierać prawidłową jego treść. Pracownik p. xxxxxxx xxxxxxxxxxxx w okresie od 1 marca 2022 r. do 4 czerwca 2023 r. nie posiadała imiennego upoważnienia do realizacji ww. zadań, co jest wbrew przepisom art. 20 ust. 3 ustawy.

Pismem z 1 czerwca 2022 r. znak: xxxxxxx Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego przypomniał wszystkim gminom z terenu woj. mazowieckiego o konieczności posiadania upoważnień do realizacji m.in. świadczeń rodzinnych, wskazując prawidłową ich treść i zobowiązując do weryfikacji dotychczas udzielonych upoważnień. Do dnia kontroli nie podjęto działań mających na celu wyeliminowania wadliwych upoważnień. Dopiero w trakcie kontroli, tj. 5 czerwca 2023 r. uzyskała Pani i ww. pracownik prawidłowe upoważnienia¹³ do realizacji zadań będących przedmiotem kontroli.

Upoważnienia dla pracowników zostały wydane przez Wójta Gminy Opinogóra Górna na Pani pisemny wniosek¹⁴. Realizację zadań wynikających z udzielonych upoważnień uwzględniono w zakresach obowiązków i odpowiedzialności pracowników Ośrodka, z tymże dla p. xxxxxxx xxxxxxxxxxxx uczyniła to Pani Kierownik dopiero w trakcie kontroli, tj. 5 czerwca 2023 r.

II. Prawidłowość postępowania w zakresie przekazywania dokumentacji w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

Kierownik jednostki kontrolowanej oświadczyła¹⁵, że w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli w jednej sprawie na podstawie decyzji wojewody odzyskano nienależnie pobrane świadczenia rodzinne w łącznej kwocie 821,51 zł, w tym należność główną 621,62 zł oraz 199,89 zł odsetki. Po odzyskaniu ww. należności, zachowując terminy określone w procedurze ustalonej przez Wojewodę Mazowieckiego, poinformowano Mazowiecki Urząd

---

¹³ Upoważnienie xxxxxxxx Wójta Gminy Opinogóra Górna z dnia xxxxxxxx r. oraz upoważnienie xxxxxxxx Wójta Gminy Opinogóra Górna z dnia xxxxxxxx r.

¹⁴ Wnioski kierownika GOPS w Opinogórze Górnej o wydanie upoważnień: z dnia xxxxxxxx r. oraz z dnia xxxxxxxx r.

¹⁵ Oświadczenie z xxxxxxxx r. kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej.

Wojewódzki w Warszawie przesyłając w tym przedmiocie informacje, przelewy oraz szczegółowe specyfikacje. Nieprawidłowo natomiast określono kwotę należności głównej i odsetek. Błąd ten w trakcie kontroli skorygowano przesyłając do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego informację i korektę specyfikacji. Łączna kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń prawidłowo określona wyniosła odpowiednio 622,46 zł – należność główna oraz 199,05 zł - odsetki.

W protokole przyjęcia ustnych wyjaśnień¹⁶ wyjaśniła Pani, że w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpłynęły wnioski o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, które należało przekazać wraz z dokumentami do wojewody ani wnioski, w których należało wystąpić do wojewody o ustalenie, czy w sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

III. Prawidłowość ustalania uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego i jego wypłacania

W okresie podlegającym kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej w okresie zasiłkowym 2021/2022 wnioskodawcy złożyli 117 wniosków (2 elektroniczne i 115 w formie papierowej) o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym 1 wniosek złożyła obywatelka Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym trwającym na terytorium tego państwa. 1 wniosek pozostawiono bez rozpatrzenia, ponieważ wnioskodawczyni w wyznaczonym terminie nie dostarczyła wymaganych dokumentów, natomiast 2 kolejne zostały wycofane przez wnioskodawców. W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli wnioskodawcy złożyli 96 wniosków (1 elektroniczny i 95 w formie papierowej). W bieżącym okresie zasiłkowym 2 wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia na skutek niedostarczenia w wyznaczonym terminie wymaganych dokumentów, a 2 pozostałe wnioskodawcy wycofali.

W okresie podlegającym kontroli jednostka kontrolowana wydała łącznie 261 decyzji w sprawach zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, w tym 181 decyzji przyznających zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w pełnej wysokości, 13 decyzji przyznających świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, 11 decyzji odmownych, 28 decyzji uchylających prawo do świadczeń, 20 decyzji zmieniających prawo do świadczeń, 3 decyzje o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń, 1 decyzję stwierdzającą wygaśnięcie

---

¹⁶ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień/~~oświadczeń~~ przyjęty od kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej w dniu xxxxxxxxxxxx r.

nie zawnioskowała o dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej przysługujący jej na trzecie dziecko (strona 6 wniosku). W tym przypadku zgodnie z art. 24a ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych należało wezwać stronę do poprawienia wniosku w tym zakresie. W przeciwnym razie należało go nie przyznać. Bez poprawienia wniosku przyznano i wypłacono ww. dodatek w okresie od 1 listopada 2021 r. do 31 października 2022 r. Takie działanie spowodowało, że kwota 1 140 zł (95 x 12) została wydatkowana w sposób niezgodny z przepisami i stanowi dotację pobraną w nadmiernej wysokości, ponieważ dodatek, o którym mowa wyżej, jest świadczeniem, które przysługuje stronie wyłącznie na wniosek.

W drugiej sprawie wniosek²⁵ został kompletnie i prawidłowo wypełniony przez stronę, która zawnioskowała o przyznanie zasiłków rodzinnych oraz dodatków z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przysługujących na dwie córki. Na skutek pomyłki pracownika jednostki kontrolowanej przyznano i wypłacono tylko jeden dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego.

Wnioskodawcy ubiegali się o zasiłek rodzinny wraz z przysługującymi dodatkami z tytułu: rozpoczęcia roku szkolnego – 24 sprawy (44 dzieci), podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 10 spraw (13 dzieci), kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 5 spraw (6 dzieci), wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 10 spraw (10 dzieci), opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 3 sprawy (3 dzieci).

Do wniosków dotyczących ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, wnioskodawcy dołączyli wymagane prawem zaświadczenia, oświadczenia, w tym oświadczenie obywatelki Ukrainy o nieprzebywaniu jej małżonka na terytorium Polski, oświadczenia o terminie i okresie, na jaki został udzielony urlop wychowawczy, zgodnie z § 6 pkt 1 rozporządzenia wykonawczego²⁶ oraz inne dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do zasiłku.

Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami przyznano w sprawach, w których dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał miesięcznie kwoty 674 zł oraz kwoty 764 zł w przypadku, gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności. Natomiast w przypadku, gdy dochód rodziny przekraczał kwoty uprawniające daną rodzinę do zasiłku rodzinnego, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego przyznano w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz

---

²⁵ Wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego z dnia xxxxxxxxxx r.

²⁶ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustaleniu prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. poz. 1466).

z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny, tj. z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”. Dochody rodzin wyliczono prawidłowo w oparciu o dokumentację dochodową z właściwego roku bazowego, z uwzględnieniem dochodów uzyskanych i utraconych, oraz innych dochodów niepodlegających opodatkowaniu, w tym dochodów z gospodarstwa rolnego, za wyjątkiem 2 spraw, o których mowa poniżej.

W pierwszej sprawie²⁷ niewłaściwie wyliczono dochód rodziny, ponieważ zamiast pomniejszyć go m.in. o składkę zdrowotną, męża wnioskodawczynie, z roku bazowego 2020, pomniejszono go o składkę zdrowotną obejmującą okres od 1 stycznia 2020 r. do 3 września 2021 r. Miesięczny dochód na osobę w rodzinie został zaniżony i wyniósł 479,95 zł, zamiast prawidłowo 503,23 zł

W drugiej sprawie²⁸ do dochodu rodziny doliczono nieprawidłową kwotę zasiłku dla bezrobotnych. Decyzją powiatowego urzędu pracy przyznano wnioskodawczynie od xxxxxx r. prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Zasiłek dla bezrobotnych wypłacono po raz pierwszy w xxxxxx 2022 r., co ustalono na podstawie zaświadczenia, które wydano xxxxx 2022 r., na prośbę jednostki kontrolowanej. Zgodnie z art. 3 pkt 24 lit. b ustawy o świadczeniach rodzinnych, uzyskaniem dochodu jest uzyskanie zasiłku dla bezrobotnych, a nie uzyskanie decyzji, czy uzyskanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Skoro dochód z tytułu zasiłku dla bezrobotnych po raz pierwszy uzyskano w xxxxxx 2022 r., to zgodnie z art. 5 ust. 4b ustawy o świadczeniach rodzinnych, należało przedłożyć zaświadczenie o dochodzie uzyskanym za miesiąc następny, tj. za xxxxxx 2022 r., a nie za xxxxx 2022 r. Jednostka kontrolowana nieprawidłowo zinterpretowała przepisy ww. artykułu oraz na podstawie art. 24a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych nie zobowiązała świadczeniobiorcy do przedłożenia wymaganego oświadczenia lub zaświadczenia o dochodzie uzyskanym za wrzesień 2022 r. W wyniku takiego działania dochód został nieprawidłowo udokumentowany oraz niewłaściwie ustalony i wyniósł 664,67 zł miesięcznie na jednego członka rodziny. W oparciu o decyzję o przyznaniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych ustalono, że przyznana kwota zasiłku brutto od xxxxxx 2022 r. uległa zmniejszeniu, co oznaczało, że kwota netto zasiłku dla bezrobotnych za xxxxx 2022 r. także powinna być mniejsza od kwoty uzyskanej w xxxxxxxx 2022 r.

Błędne wyliczenie dochodu w obydwu wyżej opisanych sprawach nie miało wpływu ani na przyznanie uprawnień do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w okresie zasiłkowym 2021/2022 ani na dalsze pobieranie świadczeń w tym okresie zasiłkowym.

---

²⁷ Wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego z dnia xxxxxxxx r. dotyczący okresu zasiłkowego 2021/2022.

²⁸ Wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego z dnia xxxxxxxxxxxx r.

Przed wydaniem decyzji przyznających prawo do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami dokonywano niezbędnych weryfikacji, które jednostka kontrolowana samodzielnie pozyskiwała za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w tym: MF, EKSMOoN, PESEL, CBB, CEIDG, CWU, ZUS, MEN, Rynek Pracy – w zależności od sprawy.

Prawo do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ustalono w 21 sprawach na okres zasiłkowy oraz w 2 sprawach począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego, tj. zgodnie z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W 23 sprawach na 25 skontrolowanych, prawidłowo ustalono okres, na jaki przyznano zasiłki wraz z dodatkami oraz prawidłowo określono ich wysokość, o czym stanowi § 1 pkt 1-11 rozporządzenia²⁹. Prawidłowo ustalono kwotę dodatków, które przysługiwały za niepełny miesiąc. W 2 sprawach³⁰ z zastosowaniem zasady „złotówka za złotówkę” nieprawidłowo określono wysokość świadczeń. W pierwszej z nich zawyżono łączną kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami do wypłaty, ponieważ wypłacono dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, mimo iż strona o niego nie wnioskowała. Z kolei w drugiej łączną kwotę świadczeń do wypłaty zaniżono, gdyż na skutek pomyłki pracownika jednostki kontrolowanej, nie wypłacono dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, o który strona wnioskowała. Sprawy rozpatrywano w terminach zgodnych z przepisami zawartymi w art. 26 ust. 2a - 4a ustawy oraz w art. 35 k.p.a.

Wydano 3 decyzje uchylające³¹ prawo do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami. W pierwszej sprawie wydano 2 decyzje uchylające. Powodem uchylecia było przerwanie urlopu wychowawczego, a następnie podjęcie zatrudnienia i przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłków rodzinnych. Natomiast w drugiej sprawie uchylenie nastąpiło na skutek rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej i uzyskania dochodu z tego tytułu.

Po wydaniu decyzji uchylających, w 2 przypadkach³², Organ miał obowiązek wydania decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń. W ww. decyzjach powołano się na przepis art. 30 ust. 8 ustawy o świadczeniach rodzinnych, regulujący wysokość zwrotu odsetek za opóźnienia oraz w myśl art. 30 ust. 7 ww. ustawy poinformowano strony,

---

²⁹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokość świadczeń rodzinnych oraz wysokość zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).

³⁰ Decyzje „zł za zł”: xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxx r.

³¹ Decyzje uchylające: xxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxxxx r.

³² Decyzje administracyjne: xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r.

że nienależnie pobrane świadczenia rodzinne podlegają egzekucji. W decyzjach prawidłowo ustalono kwotę nienależnie pobranego świadczenia podlegającą zwrotowi oraz prawidłowo określono wysokość odsetek za opóźnienie, które wyliczono na dzień wydania decyzji. Świadczeniobiorcy dokonali zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami za opóźnienie, których wysokość została ustalona na dzień dokonania spłaty.

W skontrolowanych sprawach wydano 2 decyzje odmowne³³, ponieważ przekroczenie dochodu rodziny było wyższe niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, co oznaczało, że nie mogła zostać zastosowana zasada „złotówka za złotówkę”.

W okresie podlegającym kontroli jednostka kontrolowana prowadziła sprawę³⁴, w której nastąpił zgon świadczeniobiorcy. Na podstawie art. 162 k.p.a. jednostka kontrolowana po uzyskaniu informacji o zgonie wraz z dołączonym aktem zgonu i weryfikacją w rejestrze PESEL, wydała decyzję i zakończyła realizację decyzji przyznającej, co było działaniem nieprawidłowym. Decyzja została obarczona wadą prawną, gdyż jako stroną postępowania i adresata decyzji wskazano osobę zmarłą. Decyzję skierowano do osoby, która na skutek śmierci utraciła status strony postępowania. W ww. sprawie wygaszenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków powinno nastąpić na podstawie stosownej adnotacji w aktach sprawy, po wcześniejszej weryfikacji świadczeniobiorcy w rejestrze PESEL.

Decyzje administracyjne w sprawach zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wydano zgodnie z wymogami art. 107 k.p.a. Decyzje administracyjne zawierały wszystkie elementy określone w art. 107 k.p.a., tj. oznaczenie organu właściwego, oznaczenie strony, datę wydania, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania, oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania. Zawierały w pouczeniu informację o konieczności zgłaszania przez stronę wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczeń oraz informację, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi. Zawierały także informację o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127a k.p.a. Decyzje przyznające zasiłek rodzinny wraz z dodatkami z zastosowaniem zasady „złotówka za złotówkę” zawierały czytelny i przejrzysty sposób wyliczenia kryterium dochodowego oraz informację dotyczącą braku możliwości przysługiwania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami.

W decyzjach uchybiono wymogom zawartym w art. 107 k.p.a., ponieważ w treści decyzji przyznających, w tym z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” nie

---

³³ Decyzje administracyjne: xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r.

³⁴ Decyzja administracyjna oznaczona jako: xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r.

poinformowano stron, że decyzje te zgodnie z treścią art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych są natychmiast wykonalne. Niedokładnie powołano także podstawę prawną decyzji uchylających i decyzji odmownych, powołując w decyzjach uchylających oprócz art. 32 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy także art. 155 k.p.a., a w odmownych art. 32, art. 25 ust. 1 oraz art. 26 ust. 4 i 4a, czyli przepisy niemające zastosowania w sprawach.

Jedną decyzję przyznającą świadczenia³⁵ wydano 2 grudnia 2022 r., tj. przed ustaleniem sytuacji dochodowej rodziny, którą ustalono 9 grudnia 2022 r. Kierownik Ośrodka wyjaśniła³⁶, że jest to (...), *błąd pisarski, ponieważ pracownik edytując nr decyzji, który nadawany jest zawsze ręcznie w systemie spowodował zmianę daty decyzji* (...). Na podstawie akt sprawy ustalono, że ww. decyzję wydano 12 grudnia 2022 r. Oczywistą omyłkę sprostowano w trybie art. 113 § 1 k.p.a. postanowieniem z dnia 13 czerwca 2023 r.³⁷, tj. w trakcie trwania kontroli.

Decyzje doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a. W aktach spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu 46 § 1 k.p.a.

Przyznane świadczenia wypłacano w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 26 ust. 1 ustawy. Powyższe realizowano zgodnie z dyspozycją wnioskodawców, tj. przelewami bankowymi na wskazane konta bankowe. Analiza „Kart zrealizowanych świadczeń” potwierdziła, że świadczenia wypłacano zgodnie z wysokością ustaloną w wydanych decyzjach administracyjnych.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W okresie podlegającym kontroli pracownik nie posiadał upoważnienia do realizacji kontrolowanych zadań, a upoważnienie udzielone Pani Kierownik 1 marca 2022 r. wydano bez podstawy prawnej, wskazując treść niezgodną z art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
2. W 2 sprawach nie zastosowano się do przepisów art. 24a ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych i nie wezwano pisemnie wnioskodawców do poprawienia wniosków lub uzupełnienia o brakujące dokumenty, w tym o właściwe oświadczenie lub zaświadczenie z pup o dochodzie uzyskanym za miesiąc wrzesień 2022 r.
3. W 2 sprawach niewłaściwie wyliczono dochód rodziny, tj. w pierwszej sprawie dochód pomniejszono o niewłaściwą kwotę składki zdrowotnej, a w drugiej

---

³⁵ Decyzja administracyjna numer: xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r.

³⁶ Wyjaśnienie Kierownika GOPS w Opinogórze z dnia xxxxxxxxxx r.

³⁷ Postanowienie nr xxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r.

do dochodu rodziny zamiast doliczyć kwotę zasiłku dla bezrobotnych za wrzesień 2022 r. doliczono kwotę za sierpień 2022 r.

4. W 1 sprawie kwota 1 140 zł została wydatkowana w sposób niezgodny z przepisami art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych³⁸ i stanowi dotację pobraną w nadmiernej wysokości, ponieważ wnioskodawczyni przyznano i wypłacono dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, o który ona nie wnioskowała, a który przysługiwał wyłącznie na wniosek strony.
5. W 1 sprawie nie przyznano i nie wypłacono dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, o który zawniosowała strona.
6. W 1 sprawie z powodu zgonu świadczeniobiorcy nieprawidłowo wygaszono prawo do świadczeń poprzez wydanie decyzji administracyjnej, oznaczając jednocześnie jako stronę postępowania osobę zmarłą.
7. Decyzje przyznające prawo do świadczeń, w tym z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” nie zawierały w treści decyzji art. 32 ust. 1d, który nadaje im klauzulę natychmiastowej wykonalności.
8. Niedokładnie powołano podstawę prawną decyzji uchylających i odmownych.

Wnioski i uwagi:

1. W okresie podlegającym kontroli, w zakresie czynności pracownika realizującego zadania będące przedmiotem kontroli, nie uwzględniono realizacji świadczeń rodzinnych.
2. W odzyskanych nienależnie pobranych świadczeniach rodzinnych w ramach koordynacji nieprawidłowo określono kwotę należności głównej i odsetek.

Za stwierdzone nieprawidłowości w zakresie udzielonych upoważnień odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Opinogóra Górna, natomiast za nieprawidłowości stwierdzone w pozostałym zakresie odpowiedzialność ponosi poprzednia Pani Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej (do 28.02.2022 r.), a następnie Pani jako Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej oraz pracownicy realizujący kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią kierownik do podjęcia następujących działań:

---

³⁸ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.)

1. Realizacji świadczeń rodzinnych przez pracowników oraz Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej na podstawie imiennych upoważnień udzielonych przez Wójta Gminy Opinogóra Górna wyłącznie na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych i zgodnie z jego treścią.
2. Przyjmowania prawidłowo i kompletnie wypełnionych wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, a w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionych wniosków, wzywania wnioskodawców na podstawie art. 24a ust. 1 i ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych do ich poprawienia lub uzupełnienia o brakujące dokumenty.
3. Prawidłowego ustalania dochodu rodziny, w szczególności pomniejszania go o składkę zdrowotną z właściwego roku bazowego, a w przypadku uzyskania dochodu, po roku bazowym, powiększania go o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, zgodnie z art. 5 ust. 4b ustawy o świadczeniach rodzinnych.
4. Dokonania zwrotu na konto Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie dotacji pobranej w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie 1 140 zł w związku z nieprawidłowo ustaloną i wypłaconą kwotą dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej. Zwrotu dotacji należy dokonać wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, zgodnie z art. 169 ust.1 pkt 2 i ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270).
5. W sprawie zakończonej decyzją nr xxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r. wszczęcia postępowania i ustalenia prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego zgodnie z art. 14 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz dokonania jego wypłaty.
6. W przypadku zgonu świadczeniobiorcy wygaszania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami poprzez zamieszczanie stosownej adnotacji w aktach sprawy, po uprzedniej weryfikacji świadczeniobiorcy w rejestrze PESEL.
7. Wydawania decyzji administracyjnych z większą starannością i rzetelnością, w szczególności:
  - powoływania w treści decyzji przyznających prawo do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, w tym z zastosowaniem zasady „złotówka za złotówkę” art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych, który nadaje ww. decyzjom rygor natychmiastowej wykonalności,

- niepowoływania w podstawie prawnej decyzji uchylających art. 155 k.p.a., gdy uchylenie następuje z urzędu oraz w decyzjach odmownych art. 32, art. 25 ust. 1, art. 26 ust. 4 i 4a ustawy o świadczeniach rodzinnych, tj. przepisów, które nie mają zastosowania w sprawie.

Ponadto, zwraca się uwagę na konieczność:

1. Uwzględniania w zakresach czynności pracowników merytorycznych realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.
2. Prawidłowego podziału kwot odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w ramach koordynacji na należność główną i odsetki.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Anna Olszewska
**Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej**

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości: Pan xxxx xxxxxxxxxxxxxxxx – Wójt Gminy Opinogóra Górna